

VEROLJUB VECA PAVLOVIĆ 1925-1986.

Iz matice kulturnog života Srbije otišao je jedan njen neumorni poslenik — Veroljub Veca Pavlović. Tek što je zakoračio u život zakoračio je u rat i revoluciju koji su ga trajno obeležili. Veca Pavlović pripada generaciji koja je sa najvećim entuzijazmom započela izgradnju socijalizma i bila aktivna u njegovom ostvarivanju čitavog svog života. Bio je veliki humanista, a kulturu je doživljavao kao živu i uzavrelu akciju u kojoj se vrše najsuptilnije pripreme za oslobođenje čoveka. Ta akcija je nezamisliva bez požrtvovanog pojedinca, bez samopregora i intenzivnog izgaranja. Čitav ovaj proces Veca Pavlović nije mogao zamisliti bez sopstvenog učešća. U svemu tome se manje osećao kao teoretičar a više kao prodorni aktivista. Bliže mu je bilo neposredno učešće u nekom kulturnom događaju nego mirno posmatranje sa strane i znalačko zaključivanje.

U svom Šapcu prihvatao je i obavljao najslabije i najteže poslove u kulturi. Insistirao je na inovacijama, na nesvakodnevnim kulturnim programima koji bi ubrzali potiskivanje duha provincije. Bio je pokretač časopisa *Provincija* ali nije pristajao na provinciju, a mnogim idejama i pokrenutim akcijama pokazao je da jaz između metropole i provincije nije nepremostiv.

Bio je pristalica ideje da se svaka zaostalost, pa i ona u kulturi može prevladati stalnim podizanjem stvaralačkih sposobnosti jedne sredine. Tu ideju je širio kao misionar, a mogućnosti su postojale u svakoj sredini i u svakoj oblasti umetničkog stvaranja.

Veroljub Pavlović je proveo nekoliko godina kao istraživač u Zavodu za proučavanje kulturnog razvitka. Opređeljivao se za ona područja kulturnog života i one istraživačke teme koje su najbrže mogle da se povežu sa živom akcijom

i u toj akciji da se ostvare. Činilo mu se da je to kultura sela sa svim svojim slojevitostima i protivurečnostima.

Iako je pripadao grupi kulturnih samopregornih radnika dobro je znao da nema dinamičnog kulturnog života bez odgovarajućih materijalnih pretpostavki. Finansijska sredstva koja se odvajaju za kulturu za njega su značila onu obavezu na koju društvo pristaje svesno ogromne moći kulture u ukupnom društvenom preobražaju. Stoga je oštro kritikovao svaku primisao da se kultura marginalizuje i da svoj materijalni položaj dovede u zavisnost od volje pojedinaca ili manjih uticajnih grupa, koje žele da profitiraju od kulture. Otuda je podsticao samoupravno interesno organizovanje u kulturi, ali je istovremeno oštro kritikovao i svaki pokušaj da se to samoupravljanje institucionalizuje i pretvori u produženu ruku etatizma. Uostalom to je i poruka poslednjeg njegovog posthumno objavljenog teksta u časopisu *Kultura*.

